

Posudek bakalářské práce

Matoušková, Lenka, *Mohammad Rezá Pahlaví: perský šáh v exilu 1979-1980*

Bakalářská práce

FF UK, Ústav světových dějin

Praha 2013, 46 s. rkp.

Bakalářská práce Lenky Matouškové představuje pokus zmapovat život perského šáha Mohammada Rezy Pahlaví v exilu po vypuknutí islámské revoluce v Íránu. Ačkoli se jedná o bakalářskou práci, a tedy první pokus o vědecký text, pohlížím na konečný výsledek značně kriticky. Matouškové se podle mého názoru nepodařilo naplnit cíle, s nimiž do tohoto projektu vstupovala, a výsledný text je především popisem událostí než jejich analýzou. Důvody tohoto nezdaru leží zejména ve skutečnosti, že autorka text tvořila velmi narychlo a její heuristická základna byla velmi slabá. V zásadě prostudovala jen základní odbornou literaturu a několik pamětí, naprosto pominula odraz tématu v soudobém západním i východním tisku, což mohlo dát její práci nový rozměr, či důležité edice pramenů k íránským událostem.

Ke kladům Matouškové práce patří její struktura. První a jistě velmi potřebná vstupní kapitola, pojednávající stručně o dějinách Íránu (Persie) od nástupu dynastie Pahlaví do íránské revoluce, vykazuje alespoň částečně rysy analýzy. Na druhé straně je nutné konstatovat, že se Matouškové nepodařilo zcela vystihnout složitý vývoj Íránu ve 20. století, a zvláště u některých momentů íránských dějin působí její výklad zmatečně a vyvolává řadu otázek. Platí to v první řadě o analýze islámské revoluce, jejíž pozadí a cíle by měly být lépe osvětleny – bohužel i tady zůstává Matoušková spíše u toho, že popisuje události, než aby je rozebírala, tedy na povrchu.

Vlastní jádro práce tvoří druhá kapitola, rozdělená podle jednotlivých míst šáhova pobytu, a krátký dovětek, soustředující pozornost na exilovou vládu po šáhově smrti. Bohužel tyto kapitolky představují největší zklamání, protože jsou, jak již bylo konstatováno, pouhým popisem toho, co šáh v exilu prožíval. Autorka jakoby nepochopila, že události v Íránu a vše, co s nimi souviselo, tedy i exil šáha, který byl dlouhá léta spojencem Západu na Středním východu, rezonovaly ve světové politice konce sedmdesátých let. Nejen na Blízkém východě, ale i ve Spojených státech, v západní Evropě, i v sovětském bloku, se vedly horečné diskuse, jejichž cílem byla formulace nové blízkovýchodní politiky. Otázka budoucnosti šáha se do

těchto diskusí výrazně promítala. Tyto okolnosti šáhova exilu jsou v Matouškové práci bohužel jen drobně naznačeny.

Závěrem konstatuji, že Lenka Matoušková předložila práci, která je spíše zklamáním, protože nevyužila velké možnosti, které jí téma nabízelo, a soustředila se na povrchní popis událostí. Pochválit naopak musím formální a stylistickou stránku práce, která je na velmi slušné úrovni. Také poznámkový aparát, který ale odhalí nedostatečnou heuristickou základnu, splňuje po formální stránce všechny požadavky kladené na studenta Filozofické fakulty UK v Praze.

Bakalářskou práci Lenky Matouškové přes všechny výhrady doporučuji k obhajobě a hodnotím klasifikačním stupněm **dobře**.

V Praze 4. září 2013

PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D.

Ústav světových dějin

FF UK Praha